

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 3/2021
27.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Милунке Цветковић, Драгана Аћимовића и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Марка Татар, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу 2К.бр.1233/17 од 04.02.2020. године и Апелационог суда у Нишу 12Кж1.бр.542/20 од 16.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 27.01.2021. године, већином гласова, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Марка Татар, па се **УКИДАЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Нишу 2К.бр.1233/17 од 04.02.2020. године и Апелационог суда у Нишу 12Кж1.бр.542/20 од 16.09.2020. године и предмет враћа Основном суду у Нишу на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу 2К.бр.1233/17 од 04.02.2020. године окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од 2 (две) године и на новчану казну у одређеном износу од 500.000,00 (петстотинахиљада) динара коју је дужан да плати у року од 3 месеца по правноснажности пресуде, а уколико то не учини иста ће бити замењена казном затвора тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Окривљени је обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка, а суд ће о њиховој висини одлучити посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Нишу 12Кж1.бр.542/20 од 16.09.2020. године, усвајањем жалбе Основног јавног тужиоца у Нишу и делимичним усвајањем жалби окривљеног АА и његовог браниоца, преиначена је пресуда Основног суда у Нишу 2К.бр.1233/17 од 04.02.2020. године у погледу правне оцене дела и одлуке о казни, тако што је Апелациони суд у Нишу противправне радње окривљеног АА, за које је оглашен кривим првостепеном пресудом, правно квалификовао као кривично дело

пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. КЗ и осудио га је на казну затвора у трајању од 3 (три) године и на новчану казну у одређеном износу од 1.000.000,00 (једанмилион) динара коју је окривљени дужан да плати у року од 3 месеца, а уколико то не учини иста ће бити замењена казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне бити одређен један дан казне затвора, с тим да замењена казна затвора не може бити дужа од једне године, док су у преосталом делу жалбе окривљеног и његовог браниоца одбијене као неосноване и првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Марко Татар, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 1, 8, 9) и 10) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да укине пресуде Основног суда у Нишу 2К.бр.1233/17 од 04.02.2020. године и Апелационог суда у Нишу 12Кж1.бр.542/20 од 16.09.2020. године и предмет врати првостепеном или другостепеном суду на поновни поступак и одлуку или да преиначи наведене пресуде тако што ће окривљеног АА ослободити од оптужбе за кривично дело пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. КЗ или тако што ће према окривљеном донети одбијајућу пресуду због застарелости вођења кривичног поступка, као и да одложи извршење казне по побијаним пресудама до одлуке по захтеву.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано се у поднетом захтеву браниоца окривљеног АА указује да је доношењем побијаних правноснажних пресуда учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер је суд на штету окривљеног погрешно применио закон.

Наиме, према чињеничном опису кривичног дела, утврђеног под тачком 2. изреке побијане првостепене пресуде, произилази да окривљени АА у периоду од 05.01.2015. године до 18.08.2015. године, у Београду, у урачунљивом стању, као директор и одговорно лице привредног друштва „ББ“ ДОО из ..., у намери да у потпуности избегне плаћање пореза на доходак грађана на остале приходе, супротно одредбама чланова 99. и 101. Закона о порезу на доходак грађана, није пријавио чињенице које су од значаја за утврђивање висине наведеног пореза, при чему износ обавезе на име пореза на доходак грађана за 2015. годину чије је плаћање избегао прелази износ од 5.000.000,00 динара (износ од 5.200.934,00 динара), а све на начин ближе описан под тачком 2. изреке првостепене пресуде, те да је тиме окривљени извршио кривично дело пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. КЗ, а које противправне радње окривљеног, за које је он оглашен кривим првостепеном пресудом, другостепени суд је правно квалификовао као кривично дело пореска утаја

из члана 229. став 2. у вези става 1. КЗ и у складу са тим преиначио првостепену пресуду у погледу правне оцене дела.

Објективно обележје кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 2. КЗ, за које је окривљени правноснажно оглашен кривим, је да износ обавезе - пореза чије се плаћање избегава прелази износ од 1.500.000,00 динара.

Одредбом члана 101. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС, број 108/2013, са почетком примене од 01.01.2014. године), која је важила у време извршења кривичног дела, је прописано да порез по одбитку из члана 99. овог закона, за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход, исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује на прописане рачуне у моменту исплате прихода, у складу са прописима који важе на дан исплате прихода, осим ако овим законом није друкчије прописано.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, Врховни касациони суд налази да се радња извршења једног кривичног дела пореска утаја из члана 229. КЗ, као и износ пореске обавезе чије се плаћање избегава, а што је законско обележје предметног кривичног дела, у конкретном случају не посматрају у оквиру временског периода од једне фискалне, односно календарске године (како то погрешно сматра суд), већ сходно члану 101. Закона о порезу на доходак грађана порез по одбитку из члана 99. овог закона, за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход, исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује у моменту исплате прихода, па се самим тим не могу сабирати појединачни износи пореских обавеза чије се плаћање избегава из различитих пореских периода, односно у оквиру једне календарске године.

Следствено наведеном, а имајући у виду да из чињеничног описа радње кривичног дела, утврђеног под тачком 2. изреке побијане првостепене пресуде, произилази да је суд сабирао износе дугованог пореза на доходак грађана на остале приходе у периоду од 20.01.2015. године до 19.06.2015. године (новчани износ од 1.142.952,40 динара), у периоду од 05.01.2015. године до 18.08.2015. године (новчани износ од 2.598.490,49 динара) и у периоду од 05.01.2015. године до 14.08.2015. године (новчани износ од 1.459.941,45 динара), то из наведеног произилази да је суд применио одредбу члана 41. став 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, број 55/2004) којом је прописано да се појединачна пореска пријава за порез по одбитку за сваког пореског обвезника, односно пореског платца, означена њиховим ПИБ-ом, подноси Пореској управи једном годишње, а најкасније до 31. јануара за претходну годину, а која законска одредба је била на снази до дана 01.03.2014. године („Службени гласник РС, број 108/2013), дакле престала је да важи пре времена извршења предметног кривичног дела, те је на тај начин суд применио одредбу која није могла да се примени. Поред тога, имајући у виду наведено сабирање од стране суда износа дугованог пореза на доходак грађана на остале приходе из различитих пореских периода, а чије избегавање обрачунавања и плаћања од стране окривљеног је предмет овог кривичног поступка, то је суд у конкретном случају неправилно применио и одредбу члана 101. Закона о порезу на доходак грађана која је важила у време извршења предметног кривичног дела и време пресуђења.

Стога је Врховни касациони суд, имајући у виду напред наведено, усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Марка

Татар, те на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо правноснажне пресуде Основног суда у Нишу 2К.бр.1233/17 од 04.02.2020. године и Апелационог суда у Нишу 12Кж1.бр.542/20 од 16.09.2020. године и предмет вратио Основном суду у Нишу на поновно одлучивање у смислу разлога изнетих у овој пресуди, те се сходно овој одлуци није упуштао у оцену осталих истакнутих повреда закона на које се у захтеву браниоца окривљеног такође указује.

У поновном поступку суд ће приликом одлучивања имати у виду примедбе из ове пресуде, те ће поступити по истима и најпре отклонити повреду закона на коју му је указано, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, у којој ће о свим чињеницама које су предмет доказивања дати јасне, конкретне и аргументоване разлоге.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.